

รายงานสรุปผลการจัดอบรม
โครงการอบรมให้ความรู้เรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อนในหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา
(Anti-Corruption Education) กระทรวงสาธารณสุข : สาธารณสุข ชื่อสัตย์ โปร่งใส ตื่นรู้
สู้ทุจริต จิตพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ชื่อโครงการ โครงการอบรมให้ความรู้เรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อนในหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) กระทรวงสาธารณสุข : สาธารณสุข ชื่อสัตย์ โปร่งใส ตื่นรู้ สู้ทุจริต จิตพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

ระยะเวลาการฝึกอบรม วันศุกร์ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๘

วิทยากรให้ความรู้ นางสาวสุนิสา นวนนิก ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการพิเศษ

หลักการและเหตุผล

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐนี้ เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ จากนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นต้นมา สำนักงาน ป.ป.ช. มีการขยายขอบเขตและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้ถูกกำหนดให้เป็นเป้าหมายที่สำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนนโยบายและแผนงานระดับประเทศหลายหน่วยงาน รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติและรัฐบาลได้แถลงนโยบาย ๑๑ ด้าน ซึ่งรวมถึงประเด็นเรื่อง การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นระบบธรรมาภิบาล และการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยจัดระบบอัตรากำลังและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้มีความเหมาะสม และเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ เสริมสร้างระบบคุณธรรม ปรับปรุงรวมถึงจัดให้มีกฎหมายที่ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (MOPH Integrity and Transparency Assessment : MOPH ITA) กำหนดเป็นตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าวข้างต้น หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงาน ก.พ. จึงได้เผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระยะที่ ๓ และพัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ครอบคลุมประเด็นการประเมินใน ๕ ด้าน อันรวมถึง การต่อต้านการทุจริตในองค์กร ซึ่งสนับสนุนให้หน่วยงานในภาครัฐมีการดำเนินการเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดประชุมหรือสัมมนาภายในองค์กรเพื่อให้ความรู้เรื่องการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่การ จัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน การให้ความรู้ตามคู่มือหรือประมวล จริยธรรมเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนแก่เจ้าหน้าที่ เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ข้างต้นและนำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกสำคัญที่จะป้องกันการทุจริต โดยเฉพาะการกระทำที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ในภาครัฐให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โรงพยาบาลสุโขทัย-ลพบุรี จึงเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมฝึกอบรม ผลประโยชน์ทับซ้อนในหลักสูตรด้านทุจริตศึกษา (Anti-Corruption Education) กระทรวงสาธารณสุข : สาธารณสุข ซื่อสัตย์ โปร่งใส ตื่นรู้ สู้ทุจริต จิตพอเพียง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ เพื่อสนับสนุนการป้องกันพฤติกรรมกระทำผิดและเอื้อต่อการมี ผลประโยชน์ทับซ้อนซึ่งถือเป็นการทุจริตประเภทหนึ่ง เนื่องจากเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคลเข้า มาเกี่ยวข้องส่งผลให้มีการใช้อำนาจไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจ ทำให้ละทิ้งคุณธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง และเป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ ทั้งทางด้านการเงินคุณภาพในการให้บริการ ความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจนคุณค่าที่ตีงาม รวมทั้งโอกาสใน อนาคตต่อประชาชนส่วนรวมของผู้รับบริการ

วัตถุประสงค์

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้เกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนและตระหนักว่า ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นปัญหาที่ควรรับรู้อย่างจริงจัง เนื่องจากเป็นการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนที่ผิดจริยธรรม

๒. ปลุกจิตสำนึกและสร้างค่านิยม เรื่องวัฒนธรรมสุจริต ต่อต้านการทุจริตแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ และปฏิบัติการเชิงรุกด้านการป้องกันการทุจริต เกิดจิตสำนึกที่จะลดค่านิยมที่ผิดๆ ให้น้อยลง หรือให้หมดไปจากภาครัฐ

๓. สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนเกิดการยอมรับและเชื่อมั่นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เจ้าหน้าที่มีความรู้ความเข้าใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติราชการ ตระหนักและร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินการตามมาตรการและกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ และประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติราชการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การให้ความรู้เรื่องการป้องกันการผลประโยชน์ทับซ้อน ปี ๒๕๖๘ โดยสรุปดังนี้

ด้วยการสร้างวัฒนธรรมต่อต้านการทุจริต ยุกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการแบบบูรณาการ ปฏิรูปกระบวนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ โดยการวางรากฐานทางความคิดของบุคลากรกระทรวงสาธารณสุขให้สามารถ แยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมได้ นอกจากตนเองจะไม่กระทำการทุจริตแล้ว จะต้องไม่อดทนต่อการทุจริตที่เกิดขึ้นอีกต่อไป บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขต้องก้าวข้ามค่านิยมอุปถัมภ์ และไม่เพิกเฉยต่อการทุจริตทุกรูปแบบ เจตจำนงของผู้บริหาร บุคลากรกระทรวงสาธารณสุขทุกคน ที่ต้องการสร้างชาติให้สะอาดปราศจากการทุจริต มีการขับเคลื่อนนโยบายที่มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ ทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ต้องเป็นที่ได้รับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่น ศรัทธาจากประชาชนว่าจะสามารถเป็นผู้ปกป้องผลประโยชน์ของชาติและประชาชนได้อย่างเข้มแข็ง รวดเร็ว เป็นธรรมและเท่าเทียม ทั้งนี้เพื่อยกระดับมาตรฐานจริยธรรม คุณธรรม และความโปร่งใสของกระทรวงสาธารณสุขในทุกมิติ

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง ผลประโยชน์ส่วนบุคคล กับผลประโยชน์ส่วนรวมขัดกัน

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร มีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

- การใช้ตำแหน่งไปดำเนินการเพื่อประโยชน์ทางธุรกิจของตนเองโดยตรง
- ใช้ตำแหน่งไปช่วยเหลือญาติสนิทมิตรสหาย
- การรับผลประโยชน์โดยตรง
- การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์โดยใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน
- การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว
- การนำข้อมูลอันเป็นความลับของหน่วยงานมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว
- การทำงานอีกแห่งหนึ่ง ที่ขัดแย้งกับแห่งเดิม
- ผลประโยชน์ทับซ้อนจากการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
- การปิดบังความผิด

ประโยชน์อันคำนวณเป็นเงินได้

- การปลดหนี้หรือการลดหนี้ให้เปล่า
- การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย
- การเข้าค้าประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
- การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน
- การขาย การให้เช่าซื้อทรัพย์สิน เกินมูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏเห็นในท้องตลาด
- การใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินโดยไม่คิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การให้ใช้บริการโดยไม่คิดค่าบริการ หรือคิดค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- การให้ส่วนลดในสินค้า หรือทรัพย์สินที่จำหน่าย โดยการให้ส่วนลดมากกว่าที่ให้กับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การให้เดินทาง หรือขนส่งบุคคล หรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพ หรือการบันเทิงอื่น ให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า

กิจกรรมที่มีความเสี่ยง

- การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
- การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
- การนำราชการไปใช้ในกิจกรรมส่วนตัวและในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย

- การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว
- การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
- การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้แก่ญาติแล้วนำยาไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว
- การรับประโยชน์จากระบบการลือกบัตรคิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน

- การได้รับผลประโยชน์ เป็นการได้รับของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ จึงทำให้การตัดสินใจเอนเอียง เพื่อเอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายที่ให้ผลประโยชน์กับตน
- การหาประโยชน์ให้ตนเอง คือการหาผลประโยชน์จากตำแหน่งตัวเอง เช่น การจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ต่างๆ จากร้านครอบครัวตนเอง
- การทำงานหลังเกษียร เป็นการใช้อิทธิพลทางด้านความรู้ ความสามารถ และอิทธิพลจากตำแหน่งเดิมในการทำงานของตนเองหรือพวกพ้อง
- การทำงานพิเศษ เช่น การใช้เครื่องมือของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงาน
- การรับรู้ข้อมูลภายใน คือการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน แล้วนำไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ทั้งในรูปของเงินและสิ่งอื่นๆ
- การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นส่วนตน เช่น การนำรถยนต์มาขับเพื่อให้ประโยชน์ส่วนตน ทำให้ต้องเสี่ยงงบประมาณเพื่อซื้อน้ำมันเกินความจำเป็น

กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับการตรวจสอบประเมินราคาและจัดซื้อจัดจ้าง

- การกำหนดมาตรฐานในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล
- การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล

การบริหารจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

หลักสำคัญของการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน มีดังนี้

- ลดการทุจริตประพฤติมิชอบ
- สามารถแก้ข้อกล่าวหาในเรื่องความลำเอียงได้
- แสดงความยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล
- ประชาชนเชื่อมั่นว่าหน่วยงานปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวมที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

๑. การที่เจ้าหน้าที่ออกนโยบาย เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง แม้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ทางการเงินหรือไม่ก็ตาม

๒. การที่เจ้าหน้าที่รัฐดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดภาวะผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. การที่เจ้าหน้าที่รัฐรับเงิน สิ่งของ หรือบริการ ซึ่งอาจจะส่งผลเป็นการตอบแทนแก่ผู้ให้ในอนาคต

๔. การที่เจ้าหน้าที่รัฐประกอบอาชีพอื่นพร้อมกับการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์ได้

การดำเนินการจัดการจัดอบรมให้ความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต
ประพฤติมิชอบและป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ไม่พบปัญหา อุปสรรคในการ
ดำเนินการ